

ŠIRVINTŲ LAURYNŲ STUOKOS-GUCEVIČIAUS GIMNAZIJOS PATYČIŲ PREVENCIJOS PROGRAMA

I. PATYČIŲ REIŠKINIO APIBRĖŽIMAS

Patyčios yra agresyvus, besikartojantis, tyčinis elgesys kito žmogaus atžvilgiu, atliekamas esant aiškiai jėgos (fizinės, psichologinės ar socialinės) persvarai, siekiant sukelti jam emocinį ar fizinį skausmą. Tai elgesys, paplitęs tiek tarp vaikų, tiek tarp suaugusiųjų. Patyčios yra rizikos veiksnys įvairiausioms fizinės ir psichikos sveikatos bei elgesio problemoms atsirasti. Jos ilgainiui gali daryti įtaką ir iškreipti vaikų vertybių sistemą.

Patyčios yra skirstomos į:

1) tiesiogines

2) netiesiogines

Pagal tai, kokia agresijos forma naudojama įskaudinti, tiesiogines patyčias skirstome į: žodines, fizines ir sudėtines.

1. TIESIOGINĖS:

A) Žodinės patyčios:

- Prasivardžiavimas
- Gąsdinimas
- Pašaipios replikos apie žmogaus kūną, religiją, tautybę, gebėjimus, išvaizdą
- Žeminantys ir skaudinantys užrašai apie žmogų
- Skaudinančių žinučių siuntinėjimas mobiliaisiais telefonais, elektroniniu paštu, socialiniuose tinklalapiuose

B) Fizinės priekabės:

- Pargriovimas
- Įspyrimas ar spardymas
- Kumščiajimas
- Stumdymas
- Rankos užlaužimas
- Spjaudymas
- Daiktų atiminėjimas ir gadinimas, naikinimas
- Drabužių gadinimas
- Plaukų pešiojimas

C) Sudėtinės patyčios - tai tokios elgesio formos, kurios apima ir žodinius, ir fizinius veiksmus.

- Reketas (tam tikros pinigų sumos reikalavimas, panaudojant psichologinį ar fizinį smurtą, šantažą, taip pat pinigų ar maisto produktų atiminėjimas), vertimas daryti tai, ko nenori.

2. NETIESIOGINĖS:

- Atstūmimas nuo grupės

- Apkalbinėjimas
- Ignoravimas (nebendravimas)
- Šmeižimas
- Kaltinimas tuo, ko nepadarė
- Psichologinio spaudimo darymas
- Neapykantos prieš kitą žmogų kurstymas

II. PATYČIŲ PREVENCIJOS PROGRAMOS TIKSLAI:

1. Supažindinti gimnazijos bendruomenę su patyčių reiškiniu ir ugdyti toleranciją.
2. Kurti gimnazijos aplinką, kurioje kiekvienas bendruomenės narys galėtų jaustis saugiai ir būti priimtas kaip individualybė.

1. Mokiniai, tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai ir gimnazijos darbuotojai turi teisę:

- 1.1 Laisvai reikšti savo jausmus ir nuomones, siekius.
- 1.2 Dirbti ir mokytis pagarbioje, palaikančioje, tolerantiškoje aplinkoje.
- 1.3 Būti vertinami kaip individualybės.
- 1.4 Būtų užtikrintos, gerbiamos ir ginamos jų teisės.

2. Kiekvieno bendruomenės nario atsakomybė ir pareigos:

- 2.1 Mokyti valdyti savo jausmus ir emocijas.
- 2.2 Mokyti išklausti kitus.
- 2.3 Elgtis su kitais mandagiai, pagarbiai, tolerantiškai.
- 2.4 Vykdyti ir palaikyti bendrai sukurtas mokymo(si) sutartis ir darbo tvarkos taisykles (www.lsg.lt)
www.lsg.lt/index.php/darbo-tvarkos-taisykles
- 2.5 Pranešti apie nepagarbų elgesį su kitu bendruomenės nariu mokytojui, klasės vadovui, soc. pedagogui ar bet kuriam gimnazijos darbuotojui.
- 2.6 Kiekvienas privalo padėti palaikyti saugią aplinką (fizinę, emocinę) gimnazijoje.

3. Gimnazijos direktoriaus atsakomybė:

- 3.1 Direktorius užtikrina, kad gimnazijos bendruomenės nariai būtų susipažinę ir vadovautųsi patyčių prevencijos programa bei Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Širvintų Lauryno Stuokos Gucevičiaus gimnazijoje tvarkos aprašu.
- 3.2 Direktorius paskiria pavaduotoją, atsakingą už patyčių prevencijos programos įgyvendinimo priežiūrą.

4. Direktorius pavaduotojo atsakomybė:

- 4.1 Pavaduotojas, atsakingas už šios programos įgyvendinimą gimnazijoje, prižiūri programos vykdymą.
- 4.2 Jis nuolat informuoja direktorių apie šios programos eigą.
- 4.3 Pavaduotojas vadovauja Vaiko gerovės komisijai, kuri nagrinėja ir patyčių atvejus.

5. Mokytojų ir personalo atsakomybė:

- 5.1 Visi gimnazijos darbuotojai privalo nedelsdami reaguoti į nepagarbų elgesį su kitu bendruomenės nariu.
- 5.2 Sudaryti sąlygas visiems patyčių dalyviams kalbėtis ir spręsti problemas. Pagalba teikiama nukentėjusiam, patyčių organizatoriui bei visiems patyčių dalyviams.
- 5.3 Pagal poreikį kreipiasi į gimnazijos specialistus (soc. pedagogą, psichologą).

6. Tėvų atsakomybė:

6.1 Tėvai yra atsakingi už gimnazijos patyčių prevencijos programos palaikymą ir aktyvų vaiko skatinimą būti pozityviu gimnazijos bendruomenės nariu.

6.2 Tėvai, kurie žino ar įtaria, kad vaikas patiria patyčias ar yra jų sukėlėjas, turi nedelsdami kreiptis į klasės vadovą.

6.3 Tėvai turi atvykti į gimnaziją, kai yra kviečiami dėl iškilusio patyčių atvejo, atsakingai priimti specialistų rekomendacijas ir aktyviai bendradarbiauti.

7. Specialistų (socialinio pedagogo, psichologo) atsakomybė:

7.1 Parengti medžiagą klasės valandėlėms apie savęs pažinimą, savęs valdymą, kito pagarbą, toleranciją.

7.2 Dirbti individualiai su mokiniais, kurie tapo aukomis ir agresoriais.

7.3 Konsultuoti mokytojus, mokinius, personalą bei agresorių ir aukų tėvus.

7.4 Kartą per 2–3 metus atlikti saugumo lygio gimnazijoje tyrimą, su jo rezultatais supažindinti bendruomenę.

8. Mokinių atsakomybė:

8.1 Mokiniai privalo pasakyti apie tai, kad iš jų tyčiojamasi arba apie žinomus patyčių atvejus bet kuriam mokyklos darbuotojui, kuriuo pasitiki. Jei patyčios tęsiasi, kreiptis pagalbos į gimnazijos direktorių.

8.2 Kiekvienas gimnazijos mokinys dalyvauja patyčių prevencijos programos įgyvendinime.

9. Veiksmai patyčių atveju:

9.1 Pastebėję patyčias ar gavę informaciją apie šį reiškinį, gimnazijos darbuotojai nedelsdami jas sustabdo.

9.2 Apie incidentą gimnazijos darbuotojai ir mokiniai informuoja klasės vadovus.

9.3 Gimnazijos darbuotojai ir mokiniai gali kreiptis pagalbos į Vaiko gerovės komisiją.

9.4 Vaiko gerovės komisija apklausia visus incidento dalyvius ir kartu su klasių vadovais aptaria galimus sprendimus ir teikia pasiūlymus visiems patyčių dalyviams, kuria individualius pozityvaus elgesio formavimo planus.

9.5 Patyčių atvejams kartojantis, agresorius kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) kviečiamas į Vaiko gerovės komisijos posėdį.

9.6 Jei visos aukščiau išvardintos priemonės nesustabdo patyčių, socialinis pedagogas informuoja direktoriaus pavaduotoją, atsakingą už patyčių programos įgyvendinimą.

9.7 Direktorius pavaduotojas šaukia bendrą posėdį, kuriame dalyvauja gimnazijos vadovas, socialinis pedagogas, psichologas, klasių vadovai, patyčių dalyviai ir jų tėvai.